DOMSTOLENS DOM
av den 29 juni 1978 *

I mål 142/77

har Köpenhamns Byret till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i de mål som pågår vid den nationella domstolen dels mellan

Statens Kontrol med ædle Metaller, Köpenhamn,

och

Preben Larsen, guldsmed, Jyllinge,

dels mellan

Flemming Kjerulff, guldsmed, Köpenhamn,

och

Statens Kontrol med ædle Metaller.

Begäran avser tolkningen av begreppet avgift med motsvarande verkan som exporttull i den mening som avses i artikel 16 och begreppet interna avgifter i den mening som avses i artikel 95.1 i EEG-fördraget med hänsyn till den danska lagstiftningen om kontroll av arbeten av ädelmetaller.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden H. Kutscher, avdelningsordförandena M. Sørensen och G. Bosco samt domarna A.M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe och A. Touffait,

generaladvokat: F. Capotorti,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

* Rättegångsspråk: danska.

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 2 november 1977, som inkom till domstolen den 18 november 1977, har Köpenhamns Byret enligt artikel 177 i EEG-fördraget ställt fyra tolkningsfrågor avseende begreppet avgift med motsvarande verkan som en exporttull, i den mening som avses i artikel 16, och begreppet interna avgifter, i den mening som avses i artikel 95.1 i EEG-fördraget, med hänsyn till den danska lagstiftningen om kontroll av arbeten av ädelmetaller.

2 Frågorna har uppkommit under en tvist mellan Statens Kontrol med ædle Metaller och två guldsmeder om betalningen av en avgift som införts för att täcka kostnaderna för kontrollen av företag som tillverkar, importerar eller handlar med arbeten av ädelmetaller.

3 Det framgår av handlingarna att tvisten vid den nationella domstolen huvudsakligen beror på den ovisshet som funnits i dansk lag när det gäller huruvida ädelmetall som bearbetas och exporteras i form av metallarbeten utan dansk kontrollstämpel, skall räknas in i den avgiftspliktiga förbrukning som utgör underlag vid beräkning av företagens avgift.

4 I dom av den 4 mars 1975 dömde Köpenhamns Byret till förmån för guldsmederna i detta mål och fastställde att det inte var nödvändigt att i den avgiftspliktiga förbrukningen räkna in den mängd ädelmetall som använts för tillverkning av varor som exporterats utan att ha påförts kontrollstämpel.

5 Statens Kontrol med ædle Metaller överklagade domen till Østre Landsret, som i dom av den 21 oktober 1976 inte godtog guldsmedernas uppfattning utan fastställde att de mängder ädelmetall som exporteras utan kontrollstämpel skall räknas in i det exporterande företagets avgiftspliktiga förbrukning.

6 De berörda guldsmederna hade emellertid i andra hand gjort gällande att uttaget av en sådan avgift strider mot EEG-fördraget, och Østre Landsret återförvisade därför målet till Köpenhamns Byret för prövning av denna fråga.

7 Därefter har Köpenhamns Byret ställt följande fyra tolkningsfrågor till domstolen:

1. Är en avgift som läggs på företag som tillverkar, importerar eller handlar med arbeten av ädelmetaller, vilken har införts för att täcka utgifterna för kontroll av dessa företag och beräknas på grundval av den mängd ädelmetall som företagen använder, att betrakta som en avgift med motsvarande verkan som en exporttull, om den tas ut av alla av kontrollen omfattade företag på ett sådant sätt att samma produkt bara kan avgiftsbeläggas en gång i Danmark, men utan hänsyn till om den även kan komma att avgiftsbeläggas utomlands?

2. Om tillverkningen sker för andras räkning och utan att tillverkarens kontrollstämpel påförs produkten, har det någon betydelse för svaret på den första frågan att den ädelmetall som används inte räknas in i det avgiftspliktiga värdet om produkterna är avsedda för en innehavare av en dansk kontrollstämpel, eftersom denne räknar in ädelmetallen i fråga i sin egen avgiftspliktiga förbrukning, men att den däremot skall räknas in i förbrukningen om tillverkningen sker för ett utländskt företags räkning som inte betalar avgifter i Danmark, eftersom denna förbrukning annars inte kommer att avgiftsbeläggas alls i det landet – men fortfarande oberoende av om den avgiftsbeläggs utomlands?

3. Är det av betydelse i detta sammanhang att den ädelmetall som bearbetas i Danmark skickas till den danska tillverkaren av den berörda utländska kunden, till vilken slutprodukten därefter skickas tillbaka?

4. Om en sådan avgift inte betraktas som en avgift med motsvarande verkan som en exporttull, skall den då betraktas som en intern avgift (på den importerade guldmängden) i strid med artikel 95.1 i EEG-fördraget?

Den första, andra och tredje frågan (tolkningen av artikel 16)

8 Det framgår av de upplysningar som tillhandahållits av Köpenhamns Byret att Statens Kontrol med ædle Metaller utövar en allmän kontroll inom landets territorium av tillverkningen av arbeten av ädelmetaller, dvs. guld, silver och platina.

9 Kostnaderna för denna kontroll täcks bl.a. av bidrag som betalas av företagen i form av en avgift som beräknas med hänsyn till varje företags förbrukning av ädelmetaller.

10 När det gäller arbeten som säljs inom landet utgörs avgiftsunderlaget av den metallmängd som varje företag använder och påför en kontrollstämpel.

11 Arbeten som inte påförs kontrollstämpel av tillverkaren är befriade från avgiften om de överförs till en innehavare av en kontrollstämpel, eftersom denne då han kontrollstämplar arbetena räknar in metallmängden i fråga i sin egen avgiftspliktiga förbrukning.

12 När det gäller exporterade metallmängder, som inte omfattas av kravet på kontrollstämpling, framgår det av den tidigare nämnda domen vid Østre Landsret att de skall räknas in i det exporterande företagets avgiftspliktiga förbrukning.

13 Avgiftsplikten beror på att dessa metallmängder, som har varit underställda kontroll på samma villkor som den metall som säljs inom landet, annars skulle undgå avgift på grund av att det saknas en dansk kontrollstämpel.

14 Det framgår alltså att det omtvistade avgiftssystemet är avsett att gälla all ädelmetall som används av danska företag och att därför all ädelmetall som importeras, omsätts inom danskt territorium eller exporteras, utan åtskillnad vad gäller ursprung eller destination räknas in enligt samma kriterier i företagens avgiftspliktiga förbrukning.

15 Det är alltså fråga om ett system med interna avgifter i den mening som avses i artikel 95 och följande i fördraget.

16 Om produkter som är avsedda för export räknas in i exportörens avgiftspliktiga förbrukning innebär detta att avgifterna inte kan betecknas som avgifter med motsvarande verkan som exporttullar, eftersom sådana avgifter kännetecknas av att de särskilt tas ut på produkter som exporteras men inte på samma produkter som saluförs inom landet. Så är här inte fallet.

17 Det framgår av det föregående att den första frågan måste besvaras nekande och att de andra och tredje frågorna därigenom blir överflödiga.

18 Tvisten skall därför prövas uteslutande utifrån fördragets system när det gäller tillämpningen i handeln inom gemenskapen av de bestämmelser om interna avgifter som avses i den fjärde frågan.

19 I detta sammanhang är det emellertid nödvändigt att ta hänsyn till den tredje frågan, om beställningsarbete som utförs för en utländsk kund, och till det

led i de första och andra frågorna som rör eventuella effekter av dubbla avgifter vid export av ädelmetaller till andra stater.

Den fjärde frågan (räckvidd för artikel 95)

20 Den fjärde frågan ger anledning att pröva om diskrimineringsförbudet i artikel 95 i fördraget även är tillämpligt om en intern avgift tas ut på en produkt som är avsedd för export och, om så är fallet, om ett avgiftssystem av det slag som tillämpas i Danmark för kontrollen av arbeten av ädelmetaller är förenligt med detta diskrimineringsförbud.

21 Artikel 95 avser enligt ordalydelsen endast diskriminerande tillämpning av interna skatter och avgifter på produkter som importeras från andra medlemsstater.

22 Tillämpningen av samma avgiftssystem på export behandlas i artikel 96–98 med den utgångspunkten att interna avgifter inte får återbetalas i en sådan omfattning att villkoren för handeln inom den gemensamma marknaden snedvrids.

23 Det framgår av en jämförelse mellan dessa bestämmelser att fördraget på detta område syftar till att generellt säkerställa att interna avgiftssystem är neutrala i handeln inom gemenskapen, varje gång en ekonomisk transaktion som går utöver en medlemsstats gränser föranleder uttaget av en skatt eller avgift inom ramen för ett sådant system.

24 Det framstår alltså som nödvändigt att tolka artikel 95 så, att det diskrimineringsförbud som är grunden för denna bestämmelse också är tillämpligt när det, inom ramen för ett internt avgiftssystem, är exporten av en produkt som föranleder uttag av avgiften.

25 Det skulle i själva verket vara oförenligt med fördragets system av bestämmelser om skatter och avgifter att i avsaknad av ett uttryckligt förbud i fördraget ge medlemsstaterna frihet att på ett diskriminerande sätt tillämpa interna avgifter på produkter avsedda för export till andra medlemsstater.

26 Även om det i allmänhet är riktigt att det inte ligger i medlemsstaternas intresse att bromsa sin export med hjälp av den typen av åtgärder kan man emellertid inte utesluta möjligheten av sådan diskriminering när det rör sig

om export av sällsynta, särskilt värdefulla eller särskilt efterfrågade produkter.

27 Det måste därför antas - vilket domstolen redan framhållit i sin dom av den 23 januari 1975 i målet 51/74 Van der Hulst (Rec. 1975, s. 79, punkt 34 i domskälen) - att artikel 95, betraktad tillsammans med fördragets övriga bestämmelser om skatter och avgifter, skall tolkas så, att den även förbjuder all skattemässig diskriminering av produkter som är avsedda för export till andra medlemsstater.

28 Det är mot denna bakgrund som det är nödvändigt att bedöma om ett sådant internt avgiftssystem som det är fråga om i tvisten vid Köpenhamns Byret är förenligt med fördragets krav.

29 Med hänsyn till de upplysningar som har lämnats av den nationella domstolen kan ett avgiftssystem inte betraktas som diskriminerande om alla företag som använder ädelmetaller är skyldiga att betala skatt på såväl inhemska transaktioner som import- och exporttransaktioner med sådana metaller.

30 Särskilt gäller - om kontrollstämpling är ett villkor för att ädelmetaller skall få saluföras inom landets territorium, så att avgiftsplikten är knuten till det berörda företagets kontrollstämpling - att det inte är fråga om diskriminering om ett företag är skyldigt att räkna in exporterade mängder ädelmetall utan kontrollstämpel i sin avgiftspliktiga förbrukning.

31 Samma sak gäller i det fall som avses i den tredje frågan, i fråga om ädelmetall som bearbetas i Danmark och har skickats till den danske tillverkaren av en utländsk kund, till vilken slutprodukten därefter skickas tillbaka, när de i den nationella lagstiftningen föreskrivna villkoren för avgiftsplikt vid liknande transaktioner, genomförda inom landet, är uppfyllda, oberoende av om uppbördsmetoden är en annan när exporten sker utan påförande av kontrollstämpel.

32 Det framgår av de två första frågorna att den nationella domstolen vill veta om en produkt av ädelmetall som exporteras utan påförande av kontrollstämpel bör befrias från avgifter om varan i destinationslandet kommer att omfattas av en ny kontroll och därtill knutna avgifter.

33 Det bör här påpekas att EEG-fördraget inte innehåller några bestämmelser som syftar till att förbjuda effekterna av dubbla avgifter av detta slag.

34 Även om det utan tvekan är önskvärt att avlägsna sådana effekter med hänsyn till den fria rörligheten för varor, kan detta emellertid bara åstad-

kommas genom en harmonisering av medlemsstaternas olika system med stöd av artikel 99 eller eventuellt artikel 100 i fördraget.

35 Gemenskapsrätten innehåller således på sitt nuvarande stadium inte någon regel som förbjuder en medlemsstat att vid tillämpningen av ett avgiftssystem som är avsett att finansiera kontrollen av ädelmetaller även inbegripa varor som är avsedda för export.

36 Av samma skäl kan ett avgiftssystem, enligt vilket en given mängd metall som saluförs inom landets territorium bara får räknas in en gång vid beräkningen av underlaget för den avgift som skall finansiera kontrollen av ädelmetaller, inte antas innebära diskriminering på grund av att samma avgift tillämpas på exporterade produkter, när de närmare kontroll- och avgiftsbestämmelserna vid importen till andra stater är något som den exporterande staten inte har något inflytande över.

37 De frågor som har ställts av Köpenhamns Byret skall därför besvaras i överensstämmelse med de överväganden som redovisats i det föregående.

Rättegångskostnader

38 De kostnader som har förorsakats Danmarks regering och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

39 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid Köpenhamns Byret utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som förts vidare genom beslut av den 2 november 1977 av Köpenhamns Byret – följande dom:

1) En avgift som läggs på företag som tillverkar, importerar eller handlar med arbeten av ädelmetaller, vilken har införts för att täcka utgifterna

för kontroll av dessa företag och beräknas på grundval av den mängd ädelmetall som företagen använder, är inte att betrakta som en avgift med motsvarande verkan som en exporttull om den, oavsett produkternas ursprung eller destination, tillämpas enligt samma villkor på alla de företag som är underställda denna kontroll.

2) **Det följer av artikel 95, betraktad mot bakgrund av fördragets övriga bestämmelser om skatter och avgifter, att ett internt avgiftssystem, inbegripet ett system som är avsett att finansiera kontroll av tillverkning och saluföring av arbeten i ädelmetall, skall tillämpas utan diskriminering, oavsett varornas ursprung eller destination.**

3) **Ett avgiftssystem är inte diskriminerande om det föreskriver att de företag som omfattas av det, vid beräkningen av sin avgiftspliktiga förbrukning skall räkna in de ädelmetallmängder som exporteras och därför inte påförs kontrollstämpel, på samma villkor som gäller för de ädelmetallmängder som säljs inom det nationella territoriet och som omfattas av kravet på kontrollstämpling.**

Det förhållandet att ädelmetall som bearbetas i en medlemsstat har skickats till tillverkaren av en utländsk kund, till vilken slutprodukten därefter skickas tillbaka, ändrar inte denna bedömning, om transaktionen ur avgiftsmässig synpunkt påförts samma avgifter som alla andra liknande transaktioner som omfattas av samma rättsliga bestämmelser, oavsett uppbördsmetod.

4) **På gemenskapsrättens nuvarande stadium hindrar inte den omständigheten att ett arbete av ädelmetall, som tillverkas i en medlemsstat och exporteras till en annan medlemsstat, i destinationsstaten omfattas av en ny kontroll och därtill knutna avgifter, att den exporterande staten räknar in den exporterade mängden ädelmetall i beräkningsunderlaget för den avgift som betalas för denna stats kontroll av metallens kvalitet.**

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 juni 1978.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

H. Kutscher
Ordförande